

ДМИТРИЙ БИЛЕНКИН ГРЕШКА

Превод от руски: [Неизвестен], 1971

chitanka.info

Прозорците гледаха към безкрайното небе, където бавно плаваха облаци и пълнеха стаята с мека, бяла светлина. Доктор Решетов стана от мястото си.

— Следващият! — каза той.

Фотоелементите беззвучно отвориха вратата и вътре влезе юноша, почти момче, с бледо развълнувано лице.

— Седнете! — посрещна го докторът.

Юношата седна в креслото, по което висяха сребристи жици и контакти.

— И тъй... Какъв искате да станете?

Решетов произнесе традиционната фраза така, както винаги досега.

Момчето премига с гъстите си клепки и смутено отговори:

— Поет!

— Отлично! — зарадва се Решетов. — Името ви?

— Серьожа... Серьожа Югов! Сергей Александрович Югов.

— Почти като Александър Сергеевич Пушкин! — някак не на място се пошегува докторът. — Моля ви, картончето — кимна той към асистента.

Онзи се приближи до високата стена, седна зад пулта и набра комбинация от цифри. Чу се тракането на релето, после сякаш тиха въздишка премина по стената. Откри се тясна пролука и от нея в ръцете на асистента долетя жълто, пластмасово картонче, изпъстрено със знаци, в които бе заключен целия живот на Серьожа. Момчето го погледна разтревожено. На Решетов му се поиска да го потупа окуражително по гърба. Това момче му харесваше. Но се сдържа. Взе картончето и се взря в него. Той рядко се смущаваше от погледите на младите хора, които сядаха в това кресло. Беше свикнал. Но сега!...

Асистентът, целият в бяло, бързо прикрепил контактите по ръцете, шията и врата на момчето. То потрепери — може би от хладината на метала, или... от вълнение! Някъде откъм вътрешността на стената се чу бръмчене, нещо тихо забърбори. Електронната машина приемаше информацията, която течеше по контактите и жиците от самите дълбочини на човешкото „аз“. Сергей напрегнато гледаше към стената. После отмести поглед настрани.

Контролната лампа светна, чу се мелодичен звън. Без да се обръща, Решетов протегна ръка и на дланта му падна студено,

гланцово картонче. Той се загледа в него, после го сравни с другото. Помисли да не казва истината на момчето, но той знаеше, че няма нищо по-лошо от неопределеността.

— Ето какво, момчето ми — заговори той. — За съжаление от тебе поет няма да стане! Вземи си картончето, на него твоите способности са отбелязани с червено.

И той постави на коленете му картончето. От него го гледаха разни знаци — черни и червени, гледаше го неговото бъдеще.

Ни едно мускулче не трепна по лицето на Сергей. Той като че ли изведнъж беше пораснал. Беше станал голям. „Е, това е! — с облекчение и същевременно някак разочаровано въздъхна докторът: — Операцията свърши! Сега и той като много други ще скъса изписаните със стихове листчета и с насмешка ще погледне на своите юношески мечти. И вече пораснал, ще стане от креслото. И все пак идват при мен! Нима да знаеш бъдещето си е по-хубаво, отколкото да не го знаеш!“

Сергей не виждаше в тоя миг нито доктора, нито стаята, в която беше. Той вървеше сред мамещи го звукове, сред тънкостволи брези и мелодията, която чуваше, раждаше в него нов порив, нова песен. Над главата му плаваха облаци, причудливи неவிждани досега, които го мамеха подире си, далече, далече... Но вече громолеше железният валяк, който се готвеше да помете всичко това. Вече се приближаваше хоризонтът на бъдещето, където ги нямаше ония чудни звукове и мелодии, и стихове.

— Не, не! — извика Сергей и скочи от креслото. — Вие се заблуждавате! Кажете, че се заблуждавате!

Той трепереше целия, очите му се пълнеха със сълзи синевата в тях помръкна.

Решетов го гледаше учудено. Той беше изненадан не от думите, защото ги очакваше, а от това как бяха казани те. В тях напираше несподелена болка.

— Успокой се, момчето ми! — Решетов го погали по главата. — Ти имаш чудесен талант, голям, щедър, но той не е в поезията, не е в изкуството.

— Но аз искам... поет! Чувате ли! Поет! — викаше Сергей.

Лицето на Решетов изведнъж стана строго.

— Ти дойде тук сам, за да узнаеш истината за себе си! Така ли е?

— Да, аз вярвам в науката! Но и на себе си също вярвам!

— Аз също вярвам в науката и затова не те съветвам да пренебрегваш това, което тя ти каза. Ние искаме да ти помогнем — и на тебе, и на другите, които идват тук. И ако опитът ни излезе сполучлив, всеки ще намери своето истинско място в живота. Никой не може да притежава всестранен талант, това са само редки изключения. Но във всеки човек са заложени по две-три творчески способности. Всеки е талантлив по своему.

— А защо е така? — тихо попита момчето.

— Така е! И това е било известно още в средата на двайсетия век. Но какъв точно талант притежава този или онзи, е било трудно да се предскаже. И затова някои юноши често грешели при избора на професията си. Разбира се, помагали са им учителите, родителите, но и те понякога са грешели. И ако този експеримент завърши успешно, всеки ще може предварително да узнава какво е призванието му. Ти мислиш, че твоего признание е поезията. Това е едно от най-честите заблуждения — когато някакъв малък порив към творчество се вземе за истинско творчество.

— Знам! — дръпна се Сергей. — Знам и затова дойдох тук!

Сега очите му бяха сухи. Той стоеше с лице към прозореца и в очите му плаваха отраженията на облаците, причудливи като фантазия, ярки като пламъчета. Сякаш бяха събрали в себе си цялото небе с неговата безкрайност и простор.

— Да! — уморено каза Решетов. — Неговият успокояващ глас на опитен психолог звучеше глухо. — Да, ти можеш да станеш поет. С упорит, непосилен труд ти можеш да станеш... среден поет. Но добър — никога!

Момчето взе картончето, погледна го, после го хвърли през прозореца. И то полетя и се понесе в грейналата синева.

— И въпреки всичко аз ще стана добър поет! — отсече Сергей и изскочи навън. Стаята изведнъж се напълни с бяло-синкавата тишина на небето.

— Понякога ми се струва, че е много жестоко да лишиш младия човек от неговата увереност, че той може всичко! — каза асистентът, като гледаше към Решетов.

— Всяка операция причинява болка! — отвърна той, като се разхождаше замислено из стаята. — Но тази болка бързо минава. А

операцията спасява младия човек, предпазва го от разочарования и неверие в себе си. Не, ние постъпваме хуманно, много хуманно.

— Но някои от тези, които идват тук, все се надяват, че сме сгрешили. И викат, сърдят се!

— Грешка няма! Грешка е невъзможна! — повтори няколко пъти докторът.

Но той мислеше за друго. Не за Сергей. Той мислеше за тези, които безогледно му се доверяваха, които се хващаха за своето признание наготово и тръгваха отгук самоуверено, като по мек килим, на среща с бъдещето. А талантът все още не е всичко! Не е! Малко е да го откриеш! Трябва да го възпитаеш. Не им ли подаряваха те заедно с тона картонче, с този паспорт за бъдещето и илюзията за един по-лек живот! Без увлечение, без страст, без пълно отдаване на всичко, на което си способен, талантът не се развива с пълна сила. Може би апаратът, с който работят, все още не може да отчете нещо, което е много, много важно!

„Добре, опитите едва сега започват! — помисли си докторът. — Ще проверим!“

Публикувано във вестник „Септемврийче“, брой 3/1971 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.